

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	1 (15)

Likabehandlingsplan Bromstensskolan

Introduktion

*Det här är Bromstensskolans likabehandlingsplan, och förkortas **LBHP**. Den beskriver vårt övergripande arbete, hur vi främjar en trygg arbetsmiljö, hur vi förebygger och arbetar mot all typ av mobbning på skolan. Den är också en handlingsplan med konkreta åtgärder som vi vill genomföra under läsåret för att ytterligare öka tryggheten på skolan.*

Vår likabehandlingsplan följer strukturen som rekommenderats av diskrimineringsombudsmannen i deras webb-verktyg "Plan för skolan" [1] och många av åtgärderna utgår från Skolverkets stödmaterial "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda" [2].

Planen gäller från 2016-08-18 till och med 2017-08-17 och omfattar skola och skolbarnomsorg (fritids) från förskoleklass till årskurs 6.

1	Vår vision och värdegrund.....	2
2	Lagar och styrande dokument.....	2
3	Begrepp och definitioner	2
4	Ansvarsområden	4
5	Arbetet med Likabehandlingsplanen	5
6	Utvärdering av Likabehandlingsplanen 2015/16.....	6
7	Främjande arbete.....	9
8	Kartläggning	10
9	Förebyggande åtgärder	11
10	Rutiner för akuta situationer	13
11	Referenser	15

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	2 (15)

1 VÅR VISION OCH VÄRDEGRUND

Bromstensskolans vision när det gäller trygghet och frånvaro av diskriminering och kränkande behandling är att

- alla elever i förskoleklass, skola och fritidshem ska känna trygghet och kamratskap
- ingen mobbning, trakasserier eller annan kränkande behandling ska förekomma
- ingen rasism, främlingsfientlighet eller diskriminering på grund av exempelvis kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder ska förekomma
- allas olikheter och erfarenheter ska ses som tillgångar och skolan ska bidra till att utveckla social och emotionell kompetens hos våra elever

En mer omfattande beskrivning av vår vision finns på vår hemsida [[3](#)].

2 LAGAR OCH STYRANDE DOKUMENT

Det är självklart att alla måste känna sig trygga i skolan, men det finns också lagar och riktlinjer som ger direktiv för hur skolan måste arbeta för att öka tryggheten

- **Läroplanen**

I Lgr11 står skrivet att skolan måste motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ingen ska utsättas för det i skolan. Det är skolans uppgift att bemöta främlingsfientlighet och intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

- **Diskrimineringslagen**

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering av elever på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder. Lagen säger också att skolan måste arbeta förebyggande för att diskriminering inte ska uppstå. Den som bevakar att denna lag följs och som man kan vända sig till om man anser att man har blivit diskriminerad är *diskrimineringsombudsmannen*.

- **Skollagen**

Skollagens kapitel 6 talar om att kränkande behandling, som inte är diskriminering eller trakasserier, också är förbjudet. Skolan måste arbeta förebyggande även mot detta. Om en elev upplever att han/hon blir kränkt i skolan, kan han/hon vända sig till Barn- och Elevombudet på Skolinspektionen.

Det finns alltså myndigheter utanför skolan vilka kan vända sig till om man inte tycker att tillräckligt har gjorts för att motarbeta diskriminering och kränkande behandling. Vi på Bromstensskolan hoppas att du först kontaktar oss - pedagoger, elevhälsoteam eller skolledning - om du känner dig illa eller felaktigt behandlad.

3 BEGREPP OCH DEFINITIONER

För att kunna diskutera arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är det viktigt att man har ett gemensamt språk, att orden betyder samma sak för alla inblandade.

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	3 (15)

- **Diskriminering och diskrimineringsgrunder**

Diskriminering innebär att någon missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering, elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

- **Kränkande behandling**

Kränkande behandling är handlingar som kränker elevers eller vuxnas värdighet, handlingar som kränker principen om alla människors lika värde och som inte har något samband med någon diskrimineringsgrund.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Kränkande behandling kan till exempel vara

- fysisk, till exempel att bli utsatt för slag och knuffar
- verbal, till exempel att bli kallad fula ord
- psykosocial, till exempel bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning
- text och bild, till exempel klotter, sociala medier, e-post, sms/mms

Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningar kan bland annat ta sig i uttryck som främlingsfientlighet, mobbning, diskriminering, sexuella trakasserier, rasism och homofobi. Kränkning är ett uttryck för makt och förtryck.

- **Trakasserier**

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

- **Mobbning**

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan person skada eller obehag.

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	4 (15)

4 ANSVARSOMRÅDEN

Alla som arbetar och studerar på Bromstensskolan har ett ansvar att göra vad man kan för att öka trivseln och tryggheten på skolan. För att inte viktiga arbetsuppgifter ska glömmas bort har vi också en tydlig ansvarsfördelning, så att man vet vem man ska vända sig till om man har frågor eller behöver hjälp med något som rör tryggheten på skolan

- Det är **rektors** ansvar att:
  - personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan
  - skolans personal främjar barns lika rättigheter och motverkar kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier
  - denna plan mot kränkande behandling utvärderas och uppdateras varje läsår
  - om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att detta reds ut och att åtgärder vidtas för att stoppa detta
  - skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits
  - kontakta andra myndigheter, till exempel polis eller socialtjänsten, om det behövs
- Det är **pedagogers** och **annan skolpersonals** ansvar att:
  - följa skolans likabehandlingsplan
  - ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter att alla behandlas likvärdigt
  - nämna likabehandlingsplanen på höstens första föräldramöte och ta upp delar som man tycker föräldrarna särskilt behöver höra
  - ta upp innehållet för diskussion i likabehandlingsplanen med eleverna i början av varje termin
  - vidta åtgärder då kränkande behandling anmäls eller upptäcks
  - dokumentera misstänkt, anmäld eller upptäckt kränkande behandling, och vad man gör för att stoppa detta
  - bevaka att utredda fall av kränkande behandling där den enskilda läraren eller annan personal är berörd, följs upp

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	5 (15)

- bemöta elever, kollegor och föräldrar på ett professionellt och respektfullt sätt
- Det är **elevers** ansvar att:
  - berätta för någon vuxen på skolan om man upptäcker kränkande behandling
  - bemöta elever och personal på ett respektfullt sätt

5 ARBETET MED LIKABEHANDLINGSPLANEN

5.1 AKTIVITETER, ANSVAR OCH TIDSPLAN

Den här planen mot kränkande behandling ska uppdateras varje år. Utgångspunkten för vilka speciella åtgärder vi vill sätta in under kommande läsår är den utvärderingen som vi gör under vårterminen.

Själva planen är skriven utifrån riktlinjerna i diskrimineringsombudsmannens verktyg "Plan för skolan".

Så här ser arbetsprocessen med planen mot kränkande behandling ut. Ibland hinner vi inte genomföra alla aktiviteter i planerad tid och får då skjuta en aning på tidsplanen.

1. Planen mot kränkande behandling, arbetet mot kränkande behandling och hur trygga eleverna känner sig på skolan utvärderas i mars varje år genom
  - en enkät till alla elever i år 1-6
  - frågor till alla föräldrar via rektors månadsbrev
  - frågor till elevrådet på skolan
  - frågor till lärarnas och fritidshemmens arbetslag
2. Ledningsgruppen sammanställer åsikterna och presenterar resultatet för elevrådet, föräldraföreningen och arbetslagen. Dessa grupper kan då diskutera situationen på skolan och föreslå konkreta åtgärder som man tycker behöver genomföras under kommande läsår.
3. Skolans ledningsgrupp samlar in gruppernas synpunkter och skriver ett förslag till en uppdaterad plan mot kränkande behandling, som lämnas ut till lärare, elever och föräldrarådet i slutet av maj. Alla synpunkter och förslag till förbättringar ska vara skolledningen tillhanda före sommarlovet.
4. Skolans ledningsgrupp färdigställer planen mot kränkande behandling under sommarlovet.
5. Årets plan mot kränkande behandling är färdig och börjar gälla från och med läsårsstarten på hösten.

5.2 KOMMUNIKATION AV INNEHÅLLET I LIKABEHANDLINGSPLANEN

Det är viktigt att alla elever, föräldrar och personal som arbetar på Bromstensskolan känner till innehållet i planen mot kränkande behandling och att de följer intentioner och rutiner som den anger. Så här ser vi till att alla berörda på skolan får ta del av planen mot kränkande behandling:

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	6 (15)

- I augusti, **under planeringsdagarna** inför det nya läsåret, går alla arbetslag igenom den nya reviderade versionen av planen mot kränkande behandling, diskuterar innehållet och hur man bäst tar upp den med eleverna, vilka frågor man diskuterar med dem.
- I början av **varje läsår** går klasslärarna igenom utvalda delar av planen mot kränkande behandling med eleverna i klassen, beroende på klassens ålder, mognad och behov. Man kan till exempel diskutera innehållet och hur det påverkar klassen eller samspelet mellan eleverna på skolan.
- Skolledningen ser till att den uppdaterade planen mot kränkande behandling läggs ut på Bromstensskolans hemsida i **början av det nya läsåret**.
- I **början av varje läsår** skickar skolans ledningsgrupp ut planen mot kränkande behandling till alla föräldrar med rektors månadsbrev, tillsammans med en uppmaning att läsa igenom den och diskutera innehållet med sina barn.
- Klasslärarna ser till att planen mot kränkande behandling presenteras översiktligt på **höstens första föräldramöte** i varje klass - föräldrarna ska känna till att den finns, var den finns och vilken typ av information som finns i den.

6 UTVÄRDERING AV LIKABEHANDLINGSPLANEN 2015/16

Här är de åtgärder vi planerade att genomföra och hur väl vi lyckades med detta:

6.1 UTÖKAT ANSVAR FÖR TRYGGHETSGRUPPEN

Mål och uppföljning: Att trygghetsgruppen ska hinna arbeta mer förebyggande och inte bara hantera fall av mobbning när dessa är ett faktum. Trygghetsgruppen rapporterar fortlöpande till rektor om utvecklingen av arbetet

Åtgärder (ansvariga inom parentes):

- Vi tar fram en tydlig uppdragsbeskrivning till trygghetsgruppen (**rektor - ej genomfört**)
- Vi ser till att gruppen består av 8 - 10 personer (**rektor - genomfört**)
- Vi uppdaterar stöddokument och processer runt trygghetsarbetet (**rektor och trygghetsgruppen - ej genomfört**).

Utfall: Målet delvis nått. All dokumentation är inte klar, men gruppen är väl etablerad och har arbetat mycket framgångsrikt under året

6.2 TRYGGHET FOKUS VID GEMENSAMMA PERSONALTRÄFFAR

Mål och uppföljning: Vi ska vid gemensamma personalträffar, som till exempel APT och upptaktsdagar, samla hela personalgruppen för att under detta läsår fokusera på trygghetsarbetet. Det ska resultera i att vi har etablerat ett gemensamt och tydligt förhållningssätt till att öka tryggheten och motarbeta all form av kränkande behandling. Vi följer upp utvecklingen i den pedagogiska ledningsgruppen efter varje APT

Åtgärder (ansvariga inom parentes):

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	7 (15)

- Vi utbildar personalen i skolmedling under upptaktsdagarna, om hur man hjälper eleverna att lösa konflikter själva ([skolledningen - genomfört](#))
- Vi utbildar personalen i jämställdhetsarbete under upptaktsdagarna ([skolledningen - genomfört](#))
- Vi diskuterar nolltolerans och inom vilka områden vi tror att vi kan ha ett sådant förhållningssätt. Exempel på områden är skojbråk, inte följa vuxens uppmaning, och dåligt uppförande på fotbollsplanen, ([skolledningen - genomfört](#))
- Vi följer upp arbetet med studieroplanen, gör eventuella justeringar och diskuterar hur vi kan använda den mer effektivt ([skolledningen - genomfört](#))
- Vi diskuterar strategier när man är rastvakt, till exempel hur vi ska hinna hantera alla situationer som uppstår och hur vi möter elevernas bristande förtroende när vuxna inte ingriper ([skolledningen - genomfört](#))
- Vi diskuterar hur vi kan uppmärksamma och hantera ”vardagskränkningar”, som till exempel grovt språk och maktspråk ([skolledningen - genomfört](#))
- Vi diskuterar om vi kan ha en gemensam, hård policy runt fysiskt bråk, till exempel alltid ha ett uppföljningsmöte och vem som kan hålla i det ([skolledningen - ej genomfört](#))

Utfall: Målet delvis nått. Vi har några, men inte alla planerade möten för att utveckla personalens förmåga att upptäcka och förebygga kränkningar. Det här är ett arbete som vi behöver arbeta kontinuerligt med för att inte släppa fokus.

6.3 NÄTMOBBNING OCH ANDRA KRÄNKNINGAR PÅ NÄTET

Mål och uppföljning: Vi ska under läsåret ha bättre förståelse för och ha utarbetat en konkret rutin att följa när vi upptäcker nätmobbning

Uppföljning: Vi arbetar med frågan i PLG under läsåret

Åtgärder ([ansvariga inom parentes](#)):

- Alla klasslärare på mellanstadiet (på lågstadiet vid behov) ska ta upp fenomenet nätmobbning i sina klasser och hur vi tillsammans kan motarbeta det ([klasslärare- ej genomfört](#))
- Vi ska samla bra material för att ha som underlag för diskussionerna i klasserna ([lärare, fritids, trygghetsgruppen - ej genomfört](#))
- Vi ska ta fram en konkret rutin eller checklista för eleverna som de kan använda om de blir utsatta för nätmobbning ([skolledningen, trygghetsgruppen - ej genomfört](#))
- Vi ska diskutera vett och etikett på nätet med eleverna ([lärare - ej genomfört](#))

Utfall: Målet ej nått. Detta har vi inte hunnit göra under läsåret.

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	8 (15)

6.4 ÖKAD TRYGGHET PÅ UTSATTA OMRÅDEN

Mål och uppföljning: Att alla elever känner sig trygga ute på skolgården, i omklädningsrummen och utanför matsalen. Klasslärarna tar upp frågan på klassrådet i december och maj.

Åtgärder (ansvariga inom parentes):

- Vi etablerar rutiner för att hålla toaletterna utanför matsalen mer fräscha, till exempel städa flera gånger om dagen, matvärd på plats vid lunchtid ([rektor - genomfört](#))
- Alla klasser på lågstadiet (även mellan?) har en kort ”toalettkurs” med sin klasslärare, hur man gör för att hjälpas åt att hålla toaletterna fräscha ([klasslärare - genomfört](#))
- Vi ser till att toaletterna blir könsneutrala och lär barnen att alla sitter på toaletten, även pojkar ([pedagoger - genomfört](#))
- Förankra reglerna för fotbollsplanen och rutinerna för rastvakterna ([rektor - genomfört](#))
- Vi etablerar tydliga konsekvenser för elever som inte uppför sig väl (uppträder otrevligt, spelar för hårt, skjuter för hårda bollar, inte följer vuxnas uppmaningar, spelar på fel tid på fotbollsplanen): Varning/tillsägelse → utvisning dagen → utvisning veckan → utvisning terminen ([rektor - delvis genomfört](#))
- Utarbeta och etablera rutiner för att skapa lugn utanför matsalen ([rektor - ej genomfört](#))
- Vi ger idrottslärarna tydligt uppdrag att skapa trygghet i omklädningsrummen ([rektor - genomfört](#))
- Vi stödjer de pedagoger som har svårt att få eleverna att följa deras instruktioner när de är rastvakter ([skolledningen - ej genomfört](#))

Utfall: Målet i stort sett nått. Vi behöver även här fortsätta detta arbete, för att etablera dessa rutiner och normer fullt ut.

6.5 ETABLERADE RUTINER RUNT KRÄNKANDE BEHANDLING

Mål och uppföljning: Att vi har etablerat tydliga rutiner för att hantera alla fall av diskriminering och kränkande behandling och att dessa är väl kända av alla elever, föräldrar samt all personal som arbetar på skolan. Klasslärarna tar upp frågan på klassrådet i december och maj.

Konkreta insatser (ansvariga inom parentes):

- Färdigställa mallen för handlingsplaner för elever som upprepade gånger kränker andra ([rektor - ej genomfört](#))
- Trygghetsgruppen presenterar sig kort i alla klasser i början av läsåret och sätts upp som fotografi i alla klassrum ([trygghetsgruppen - genomfört](#))
- Trygghetsgruppen (i grupper om två) besöker alla klasser, berättar om vad de gör och svarar på frågor ([trygghetsgruppen - ej genomfört](#))

Tidsplan: Målet delvis nått.

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	9 (15)

6.6 FÖRHÅLLNINGSSÄTT HOS VUXNA

Mål och uppföljning: Eleverna ska uppleva att **samtliga** (inte bara de allra flesta) vuxna på skolan bemöter dem med tillit och respekt. De vuxna måste förstås markera när barn uppför sig illa, men alla barn ska mötas med positiva förväntningar. Ledningsgruppen stämmer av med elevrådet, arbetslagen och föräldrarna via rektors månadsbrev i december och maj.

Konkreta insatser (ansvariga inom parantes):

- Vi ska informera föräldrarna om att de måste kontakta oss (ringa, mejla eller göra en anmälan om kränkande behandling) om deras barn känner sig otrygga med någon vuxen på skolan (**rektor - genomfört**)
- Vi låter vuxna besöka klasserna där elever känt sig otrygga med dem. Tillsammans med andra vuxna (t ex klassläraren) samtalar de med barnen för att skapa ett bättre klimat och öka tryggheten (**skolledningen - ej genomfört**)
- Vi samtalar med och stödjer vuxna som behöver utveckla sina förhållningssätt gentemot barnen (**skolledningen - delvis genomfört**)
- Vi pratar med eleverna, via klassråd och elevråd, om att de ska vända sig till sina föräldrar eller en vuxen på skolan de har förtroende för om de känner sig rädda för någon (**rektor, lärare - genomfört**)

Utfall: Målet i stort sett nått. I år är det väldigt få barn som uppgett att de inte känner sig respekterade av de vuxna på skolan. Detta är dock ett arbete vi måste arbeta vidare med tills alla elever är helt trygga med de vuxna.

6.7 UPPTÄCKA KRÄNKNINGAR

Mål och uppföljning: Eleverna ska uppleva att de vuxna på skolan upptäcker och motverkar kränkningar/mobbning. Klasslärarna tar upp frågan på klassrådet i december och maj.

Konkreta insatser (ansvariga inom parantes):

- Fördjupad diskussion om rastvaktsrutinerna på APT (**rektor - genomfört**)
- Tydligare förklara för eleverna deras ansvar när något händer - de måste kontakta en vuxen, eftersom de vuxna inte kan se allt som händer (**lärare, fritids - genomfört**)
- Vi ska ta fram tydliga rutiner för hur vi loggar och följer upp elever som upprepat kränker andra på skolan (**rektor, trygghetsgruppen - ej genomfört**)
- Vi uppdaterar vårt system för att anmäla kränkande behandlingar, via ett webbformulär, för att underlätta snabb rapportering (**rektor - genomfört**)

Utfall: Målet delvis nått.

förändrats under läsåret.

7 FRÄMJANDE ARBETE

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	10 (15)

riktar sig till alla elever och ska genomföras utan att det föräleds av något särskilt problem.

7.1 ÅLDERSÖVERGRIPANDE AKTIVITETER

Mål: Att eleverna har lättare att leka och samarbeta i ålderblandade grupper

Uppföljning: Vi följer upp utvecklingen i den pedagogiska ledningsgruppen, PLG

Insatser: (ansvariga inom parentes):

- Eleverna får samarbeta med elever i andra årskurser t.ex. vid temaarbeten inom arbetslagen (lärare)
- Vi utvecklar vår fadderverksamhet och ordnar fler aktiviteter (lekar, läsgrupper, utflykter etc) för eleverna i fadderklasserna (lärare)
- Vi ordnar minst en skolgemensam, åldersblandad friluftsdag med fokus på samarbete under varje termin (idrottslärare)
- Vi ska sammanställa årets alla åldersintegrerade aktiviteter i en översikt, så att vi tydligare kan etablera rutiner runt detta arbete (skolledningen)
- Vi organiserar ”öppen scen” en gång varje månad där eleverna kan uppträda för varandra och för andra som vill se (fritids)

Tidsplan: Vi arbetar återkommande med detta under hela läsåret

8 KARTLÄGGNING

Under våren 2016 deltog elever och vuxna på skolan i kartläggningen av skolans styrkor och utmaningar runt diskriminering och kränkande behandling. Hur detta gick till kan du läsa om under rubriken 5.1 "Aktiviteter, ansvar och tidsplan".

En del svar pekar på liknande svårigheter som året innan, men vi kan också se en tydlig förbättring, en generell ökad trygghet på skolan. Det finns enstaka elever som inte trivs i vissa klasser, men i stort sett alla klasser är man överens om att man har en bra stämning och att man känner sig trygg på skolan.

Här är de viktigaste lärdomarna från årets kartläggning:

1. Över lag är svaren positiva, mer positiva än året innan. De allra flesta verkar trivas bra på Bromstensskolan.
2. Inte någonstans ger eleverna uttryck för diskriminering inom något av dessa områden.
3. Ett fåtal barn tycker fortfarande att det finns några vuxna på skolan som är verkar arga och inte möter dem på ett trevligt sätt.
4. En del elever tycker att de vuxna inte är tillräckligt duktiga på att upptäcka mobbning eller agera när något barn uppträder hotfullt eller otrevligt.
5. En del elever känner sig otrygga på skolgården, på fotbollsplanen, vid Borgen, bakom C-huset. En del yngre elever upplever att de äldre uppför sig illa vid fotbollsplanen, inte respekterar regler eller överenskomna speltider enligt veckoschemat.
6. Klimatet är bra i klasserna, men det är viktigt att fortsätta arbeta med detta så att den goda stämningen och tryggheten finns kvar.

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	11 (15)

9 FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer.

9.1 UTÖKAT ANSVAR FÖR TRYGGHETSGRUPPEN

Mål: Att trygghetsgruppen ska hinna arbeta mer förebyggande och inte bara hantera fall av mobbning när dessa är ett faktum

Uppföljning: Trygghetsgruppen rapporterar fortlöpande till rektor om utvecklingen av arbetet

Åtgärder (ansvariga inom parentes):

- Vi tar fram en tydlig uppdragsbeskrivning till trygghetsgruppen ([trygghetsgruppen](#))
- Vi uppdaterar stöddokument och processer runt trygghetsarbetet ([rektor och trygghetsgruppen](#)).

Tidsplan: Dokumenten ska vara klara till december 2016

9.2 NÄTMOBBNING OCH ANDRA KRÄNKNINGAR PÅ NÄTET

Mål: Vi ska under läsåret ha bättre förståelse för och ha utarbetat en konkret rutin att följa när vi upptäcker nätmobbning

Uppföljning: Vi arbetar med frågan i PLG under läsåret

Åtgärder (ansvariga inom parentes):

- Alla klasslärare på mellanstadiet (på lågstadiet vid behov) ska ta upp fenomenet nätmobbning i sina klasser och hur vi tillsammans kan motarbeta det ([klasslärare](#))
- Vi ska samla bra material för att ha som underlag för diskussionerna i klasserna ([lärare, fritids, trygghetsgruppen](#))
- Vi ska ta fram en konkret rutin eller checklista för eleverna som de kan använda om de blir utsatta för nätmobbning ([trygghetsgruppen](#))
- Vi ska diskutera vett och etikett på nätet med eleverna ([lärare](#))

Tidsplan: Rutinerna ska vara klara senast juni 2016

9.3 ÖKAD TRYGGHET PÅ UTSATTA OMRÅDEN

Mål: Att alla elever känner sig trygga ute på skolgården, i omklädningsrummen och utanför matsalen

Uppföljning: Klasslärarna tar upp frågan på klassrådet i december och maj.

Åtgärder (ansvariga inom parentes):

- Utarbeta och etablera rutiner för att skapa lugn utanför matsalen ([rektor](#))
- Vi ger idrottslärarna fortsatt uppdrag att skapa trygghet i omklädningsrummen ([idrottslärare](#))

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	12 (15)

- Vi stödjer de pedagoger som har svårt att få eleverna att följa deras instruktioner när de är rastvakter ([skolledningen](#))

Tidsplan: Vi arbetar återkommande med detta under hela läsåret.

9.4 FÖRHÅLLNINGSSÄTT HOS VUXNA

Mål: Eleverna ska uppleva att **samtliga** (inte bara de allra flesta) vuxna på skolan bemöter dem med tillit och respekt. De vuxna måste förstås markera när barn uppför sig illa, men alla barn ska mötas med positiva förväntningar.

Uppföljning: Ledningsgruppen stämmer av med elevrådet, arbetslagen och föräldrarna via rektors månadsbrev i december och maj.

Konkreta insatser ([ansvariga inom parantes](#)):

- Vi ska informera föräldrarna om att de måste kontakta oss (ringa, mejla eller göra en anmälan om kränkande behandling) om deras barn känner sig otrygga med någon vuxen på skolan ([rektor](#))
- Vi låter vuxna besöka klasserna där elever känt sig otrygga med dem. Tillsammans med andra vuxna (t ex klassläraren) samtalar de med barnen för att skapa ett bättre klimat och öka tryggheten ([skolledningen](#))
- Vi samtalar med och stödjer vuxna som behöver utveckla sina förhållningssätt gentemot barnen ([skolledningen](#))
- Vi pratar med eleverna, via klassråd och elevråd, om att de ska vända sig till sina föräldrar eller en vuxen på skolan de har förtroende för om de känner sig rädda för någon ([rektor](#), [lärare](#))

Tidsplan: De förtydligade rutinerna ska helt etablerade på skolan senast till juni 2016.

9.5 UPPTÄCKA KRÄNKNINGAR

Mål: Eleverna ska uppleva att de vuxna på skolan upptäcker och motverkar kränkningar/mobbning.

Uppföljning: Klasslärarna tar upp frågan på klassrådet i december och maj.

Konkreta insatser ([ansvariga inom parantes](#)):

- Fördjupad diskussion om rastvaktsrutinerna på APT ([rektor](#))
- Tydligare förklara för eleverna deras ansvar när något händer - de måste kontakta en vuxen, eftersom de vuxna inte kan se allt som händer ([lärare](#), [fritids](#))
- Vi ska ta fram tydliga rutiner för hur vi loggar och följer upp elever som upprepat kränker andra på skolan ([rektor](#), [trygghetsgruppen](#))

Tidsplan: Vi arbetar återkommande med detta under hela läsåret.

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	13 (15)

10 RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER

Om det förebyggande och främjande arbetet inte räcker till och någon på skolan blir mobbad, kränkt eller diskriminerad behöver vi sätta in olika åtgärder för att komma till rätta med problemen. Det är viktigt att förstå att all kränkande behandling inte är samma sak som mobbning. Mobbning är en särskild form av kränkande behandling och alla typer av kränkande behandling är inte mobbning (se tidigare i detta dokument under rubrik 3: Begrepp och definitioner).

Alla anmälda kränkningar rapporteras vidare till utbildningsförvaltningen med en särskild blankett [7].

Olika typer av kränkande behandling hanteras alltså på olika sätt. Hur vi hanterar varje enskilt fall kan variera beroende på vad som hänt, till exempel hur allvarlig kränkningen är, men som utgångspunkt har vi delat in ärendena i följande grupper.

1. **Mobbning** (elever mobbar elever)
När en eller flera elever utför upprepade negativa handlingar för att medvetet och med avsikt tillfoga eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.
2. **En elev kränker en elev**
När en elev uppför sig illa mot en annan elev, till exempel hotar, slår, eller sprider rykten.
3. **Konflikt mellan elever**
När två eller flera elever hamnar i en konflikt de inte förmår att lösa själva
4. **En vuxen kränker eller diskriminerar en elev**
När en vuxen uppför sig illa mot en elev

Mer information om dessa olika typer av kränkningar och om hur vi försöker följa upp och hantera dem finns beskrivet nedan.

10.1 ANMÄLAN AV KRÄNKANDE BEHANDLING

Elever, föräldrar eller personal på skolan kan anmäla kränkande behandling via ett särskilt formulär [5]. Anmälningarna tas emot av skolans kurator Monica Johnson-Candlert. Elever kan också lägga en lapp i skolans antimobbningbrevlåda.

När en anmälan kommer in bedömer kurator vilken typ av kränkande behandling det rör sig om och den som anmält ärendet får ett skriftligt besked om vilka åtgärder som vidtagits på skolan och om vem som hanterar ärendet (se mer information nedan).

10.2 MOBBNING (ELEVER MOBBAR ELEVER)

När vi har definierat ett ärende som mobbning, lämnas det över till skolans trygghetsgrupp. Detta team följer en fast rutin för att motverka den aktuella mobbningen [6]. I vissa fall av till exempel särskilt grov eller långvarigt återkommande mobbning kopplas elevhälsoteamet eller skolledningen in i arbetet.

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	14 (15)

10.3 EN ELEV KRÄNKER EN ELEV

När en elev kränker en annan elev hanteras detta normalt av de närmast inblandade vuxna, till exempel undervisande lärare, klasslärare, pedagoger på fritids eller kökspersonal. Genom att tydligt markera för eleven att hon eller han uppfört sig på ett oacceptabelt sätt, ger man eleven möjligheten att omedelbart upphöra med kränkningarna. Om beteendet inte upphör kontaktas elevernas klasslärare och ärendet hanteras enligt Bromstensskolans konsekvenstrappa som beskrivs i studieroplanen [4].

Vid vissa kränkningar kan även trygghetsgruppen eller skolans psykolog kopplas in i arbetet, särskilt grova kränkningar kan också resultera i att skolan anmäler det inträffade till socialtjänsten eller polisen.

10.4 KONFLIKT MELLAN ELEVER

Konflikter uppstår ofta mellan alla människor, även elever, det är en naturlig följd av att alla inte vill samma saker. På Bromstensskolan försöker vi träna eleverna i att bli bättre på att själva lösa mindre konflikter, enligt metoderna från Medlingscentrum [9]. Ibland uppstår konflikter mellan elever som de inte klarar att reda ut utan stöd från vuxna. Huvudregeln är då att elevernas pedagoger (klasslärare och fritids) träffar eleverna för att stödja dem att hitta en lösning som båda kan acceptera (detta är en del av skolans uppdrag, att träna eleverna i att lösa konflikter). Om man inte lyckas lösa konflikten, kallas föräldrarna till ett möte med eleverna och pedagoger och i särskilt svåra fall ska även representanter från elevhälsoteamet, trygghetsgruppen eller skolledningen delta.

Så långt det är möjligt förlägger man dessa möten utanför lektionstid.

10.5 EN VUXEN KRÄNKER ELLER DISKRIMINERAR EN ELEV

Vår utgångspunkt är att alla vuxna på skolan vill eleverna väl och att det ofta kan handla om missförstånd om elev känner sig utsatt. Samtidigt tar vi mycket allvarligt på om en elev inte känner sig trygg med någon vuxen på skolan. Vi uppmanar alltid eleven och föräldrarna att vända sig direkt till den berörde vuxne för att direkt försöka reda ut vad som hänt.

Om en elev uppfattar sig kränkt eller diskriminerad av en vuxen på ett sätt som hen inte kan diskutera med den aktuella vuxna, kontaktar eleven eller dennes föräldrar skolans ledning, som då följer en tydlig process (8).

Författare	Datum	Version	sida
Per Hansson	2016-09-03	E	15 (15)

11 REFERENSER

- [1] **Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda**
Ett stödmaterial från Skolverket
<http://www.bromstensskolan.org/dok/ref/framja.pdf>
- [2] **Plan för skolan**
Diskrimineringsombudsmannen webb-verktyg för att skapa en likabehandlingsplan
<http://bromstensskolan.stockholm.se/vision>
- [3] **Bromstensskolans vision**
Hur vi vill att skolan ska se ut i framtiden
<http://bromstensskolan.stockholm.se/vision>
- [4] **Studiero och trygghet**
Om hur vi skapar arbetsro på skolan, vår åtgärdstrappa och konsekvenserna när eleverna inte följer skolans regler
http://www.bromstensskolan.org/dok/2012-033_studiero.pdf
- [5] **Anmälan av kränkande behandling**
Ett formulär för elever, föräldrar eller personal på skolan att fylla i om man upplever att någon blivit utsatt för kränkande behandling
<http://www.bromstensskolan.org/krank>
- [6] **Antimobbningprocess**
En beskrivning av hur Trygghetsgruppen jobbar
<http://www.bromstensskolan.org/dok/processer/antimobb/>
- [7] **Anmälan av kränkande behandling till förvaltningen**
En blankett för rapportering till förvaltningen när någon blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling
http://www.bromstensskolan.org/dok/processer/KB/anmalan_till_forvaltningen.docx
- [8] **Process när barn upplever sig kränkta av vuxna**
Det är alltid någon i skolledningen som utreder ett sådant ärende.
http://www.bromstensskolan.org/dok/processer/KBV/KBV_process.pdf
- [9] **Medlingscentrum**
<http://www.medlingscentrum.se/>